

SAVUNMA ZİRVESİ

Yerli sanayi yedek parça üretebilir

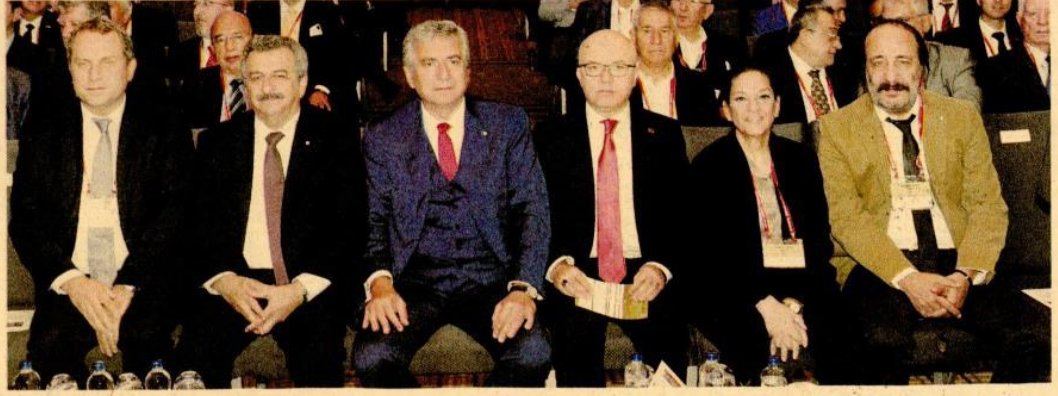
TSK'nın ihtiyacı olan fakat ithalatı zorlaştırılan yedek parçalar Türkiye'de üretilecek. İSO'nun düzenlediği zirvede konuşan Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, Suriye ve Irak'taki gelişmeleri hatırlatarak "Ordumuzun ihtiyacı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz" dedi. **SERCAN AKINCI/02**

ISO'NUN DÜZENLEDİĞİ SAVUNMA SANAYİ ZİRVESİ'NDE YERLİ ÜRETİM KONUSULDU:

"Yedek parça üretebiliriz"

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, TSK'nın yedek parça alımında zorluk yaşadığını belirtti. Tüfekçi, bu parçaları yerli sanayinin üretebileceğini söyleyerek, bunun için bir destek mekanizması üstüne çalışıldığını ifade etti.

SERCAN AKINCI / İSTANBUL

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) ihtiyacı olan fakat çeşitli nedenlerle ithalatı zorlaşan yedek parçaların yerli olarak üretilmesi için destek mekanizması üstünde çalışılıyor. Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, savaş ortamına doğru ilerlendiğini aktararak, "TSK'nın ihtiyacı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunu rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi dün gerçekleştirildi. Zirvede konuşan Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, Türkiye'nin gerek jeopolitik konumu gerekse çevresindeki olaylar nedeniyle ortadan kalkmaması için çok güçlü olması gerektiğini ifade etti. İnsansız hava aracı, yerli jet uçağı gibi savunma sanayi ürünlerinin son zamanlarda sıkça görüldüğünü kaydeden Tüfekçi, bunun yetmediğini ve dışa bağımlı olduğumuz ürünleri minimize etmek gerektiğini anlattı. Savunma sa-

Zirveye (soldan- sağa) Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay, ISO Meclis Başkan Yardımcısı **Hasan Büyükdede**, ISO Başkanı **Erdal Bahçıvan**, Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, ISO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay**, ISO Başkan Yardımcısı **Adnan Dalgakıran** ve çok sayıda iş dünyası temsilcisi katıldı.

nayinde %20 ciro artışı yakalandığını belirten Tüfekçi, ihracatın da 1.6 milyar dolara geldiğini dile getirdi. Bir ekosistem yaratmak için sadece TSK'yı donatmanın yeterli olmayacağını ifade eden Tüfekçi, şöyle devam etti: "Dost ve müttefik ülkeleri de donatmamız lazım. Endüstriyel Yetkinlik Değerlendirme ve Destekleme Programı'mız var. Büyük firmalara yerli ürün kullanmayı zorunlu tutuyoruz. KOBİ'lere artık siz yetkin değilsiniz demek yerine onları yetkin hale getirmek için çalışıyoruz.

İstanbul sanayisi istendiği kadar giremedi savunma sanayisine. Bu yarışa katılmamızı istiyoruz. Nitelikli ürün ve altyapı kredisi veriyoruz sektörteki firmalara. Oldukça cazip kredi imkanı bu. İhracat kredi mekanizması üstünde de çalışmalarımız sürüyor. TSK'nın ihtiyacı bağımlı olduğumuz alt sistemler ve yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz. Şu anda savaşa gidiyoruz, vakit kaybedecek lüksümüz yok."

"En önemli nokta yerli ve milli üretim"

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, Türkiye'de modern savunma sanayinin geliştirilmesi ve TSK'nın modernizasyonu için çıkılan yolda özellikle son dönemde önemli mesafeler katedildiğini vurguladı. Bu noktada en önemli hususun yerli ve milli üretim hedefi olduğunun altını çizen Bahçıvan, "Özellikle son yıllarda gerçekleştirilen atılımlar ile birlikte ülkemize teknolojik üstünlük kazandıracak projelerin birer birer hayata geçmiş olması bizleri gururlandırıyor. Çok değil, bundan 15 yıl önce %80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektörümüz, bugün KOBİ'lerimiz, araştırma kuruluşlarımızın, üniversitelerimizin ortak akıl ve vizyonu ile adeta bir ortak üretim seferberliği hassasiyetiyle çalışıyor. Başarı hikâyesinde en önemli nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması" dedi.

"ANA YÜKLENİCİ SİSTEMİ TASARLAYAN OLMALI"

SSM Sanayileşme Daire Başkanı Bilal Aktaş, SSM'nin sanayileşme yaklaşımlarıyla ilgili bir sunum yaptı. KOBİ'lerle ana yükleniciler arasındaki alt yüklenicilerin desteklenmesi gerektiğini dile getiren Aktaş, "Tüm destek mekanizmalarımızı buna göre planlıyoruz. Ana yüklenici şu

an direk OSTİM'deki firmalarla çalışıyor. Ana yüklenicilerin sistemi tasarlayan olması lazım" dedi. Müsteşarlık olarak Savunma Sanayi Teknolojileri AŞ adında bir şirket kurduklarını belirten Aktaş, küçük şirketlere bu yapıyla ortak olup, onları büyüttükten sonra ortaklıktan ayrıldıklarını ifade etti.

'400 Türk mühendis 5. nesil savaş uçağını geliştirecek'

'Türkiye ABD için önemli pazar'

Zirveye katılan ABD'li savunma sanayii şirketi Teal Group Yönetici Direktörü Joel Johnson Orta Asya ülkelerine kıyasla Batı Avrupa ve Amerika için Türkiye'nin önemli bir ülke olduğunu söyledi. Johnson, Türkiye'de savunma sanayiiinde ciddi üretim yapıldığını belirterek "Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var" dedi.

Osman Okyay

Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay, TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirmek için Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduklarını belirterek, "Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek" dedi.

Istanbul Sanayi Odası'nın düzenlediği Savunma Sanayii Zirvesi'nde konuşan Okyay, şunları kaydetti: "Bugün F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunuyor. 2000'lerin ortasından itibaren Boeing firmasının direkt altyapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Türkiye'de geliştirilecek ilk jet motoru için 5 yıldır çalışıyoruz."

Savunma sektörüne PROJE YAĞIYOR

İkili iş görüşmeleri gerçekleşti

ZİRVEYE Türkiye savunma sanayisinin büyük aktörleri Aselsan, Havelsan, Roketsan, TAI-TUSAS Türk Havacılık ve Uzay Sanayi, TEI-TUSAŞ Motor Sanayi, Makina Kimya Endüstrisi, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü, Milli Savunma Bakanlığı Tersaneler Genel Müdürlüğü, Savunma Sanayi Müsteşarlığı İSİM Alt Sistemler Dairesi, SSM Ar-Ge Dairesi ve SSM Sanayileşme Dairesi yetkilileri katıldı. Sektörün yerli ve yabancı lider güçlerinin katılımıyla zirvede kurulan ISO üyeleriyle ikili iş görüşmelerine geçiş yapıldı.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan

Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi

ISO'nun düzenlediği Savunma Sanayii Zirvesi'ne yerli ve milli üretim damga vurdu. Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, "TSK, yedek parça alımında zorluk yaşıyor. Bunların yerli üretimine KOBİ'lerden büyük ilgi var. Proje yağıyor" dedi

İstanbul **Sanayi Odası'nın (ISO)** düzenlediği Savunma Sanayii Zirvesi, sektörün önde gelen kamu ve özel kuruluşlarının yanı sıra sanayicileri buluşturdu. Millileşme ve yerleşme kavramlarının damga vurduğu zirvede konuşan Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, Türkiye'nin jeopolitik konumu ve çevresindeki olaylar nedeniyle çok güçlü olması gerektiğini ifade etti. Son yıllarda yapılan insansız hava aracı, yerli jet uçağı gibi çalışmalara değinen Tüfekçi, dışa bağımlılığı minimize etmek gerektiğini anlattı. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) ihtiyacı olan yedek parçaların alımında zorluklar yaşandığını belirten Tüfekçi, "Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz" dedi.

Savunma sanayisinde yüzde 20 ciro artışı yakalandığını kaydeden Tüfekçi, ihracatın da 1,6 milyar dolara geldiğini dile getirdi. Tüfekçi,

şöyle devam etti: "Sadece TSK'ya değil dost ve müttefik ülkeleri de donatmamız lazım. KOBİ'leri yetkin hale getirmek için çalışıyoruz. Bu konuda KOBİ'lerden çok ilgi var. Proje yağıyor. Firmalara nitelikli ürün ve altyapı kredisi veriyoruz. İhracat kredisi mekanizmasıyla ilgili çalışmalarımız sürüyor."

YERLİLİK ORANI YÜZDE 65

ISO Başkanı Erdal Bahçivan ise modern savunma sanayisinin geliştirilmesi ve TSK'nın modernizasyonu konusunda son yıllarda önemli mesafeler alındığını vurguladı. Bu noktada en önemli konunun yerli ve milli üretim hedefi olduğunu altını çizen Bahçivan, şunları anlattı: "KOBİ'lerimiz savunma sanayisinde yenileşme hedefine ulaşmada önemli katkı sağlayacak. Özellikle son yıllarda ülkemizde teknolojik üstünlük kazandıracak projelerin hayata geçmesi bizi gururlandırıyor. En önemli

nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması."

SAVAŞ UÇAĞI MOTORU

Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay ise, "Önüne proje konulduğunda Türk özel sektörü yarımdan kaçınmaz. Tedarik zincirinde rekabet konusunda bir risk var. Bu konuya dikkat etmek lazım. Tedarikçi sistemimizin yapılandırılması gerek. F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunuyor. Boeing'e direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parça ürettiyoruz. Makina Kimya Endüstrisi ile milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Türkiye'nin en önemli havacılık ve sanayi projesi olan TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirme hedefi ile Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduk. Bu ortaklıkla 5. nesil savaş uçağı motoru geliştireceğiz" dedi.

Sektörün orta-uzun stratejiye ihtiyacı var

SABAH Gazetesi Ekonomi Müdürü Dr. Serel Oğuz da "Türkiye bölgesel barış konusunda baş aktör. Ancak savaş karşı olmanız bir şey ifade etmiyor. Bir uçağı motoru nereye, ne zaman koyacağımıza baskısı karar veriyorsa, yerlilikten söz edemeyiz. Savunma sanayisinde

serünumuz akıllanmaya başlayan silahlardan daha geç akıllanmamız. Savunmada milli duruş önemli. Türkiye'nin orta ve uzun vadeli Savunma Sanayi Stratejisi ne ihtiyacı var. Ayrıca kabiliyet envanterimiz eksik. Bu etkinlik, savunma sektöründe uzaya roket göndermek kadar hayati başlangıç" dedi.

"Türkiye'de üretim güvenilir"

AMERİKAN

Uzay ve Havacılık Endüstrileri Derneği'nde uzun yıllar Başkan Yardımcısı olarak görev yapan ve bir dönem ABD Senatosu'nun Dış İşler Komitesi'nde baş ekonomist olarak çalışan Teal Group Yönetici Direktörü Janet L. Johnson "Savunma Sanayinde Gelecek Trendleri" konulu konferansta ezber bozan teknolojilerden bahsetti. Johnson, "Gelecek 10 yılda İHA pazarı daha büyüyecek. Sadece havada değil karada ve denizde de İHA göreceğiz. En büyük sorun makul fiyate İHA bulamamak. Uygun fiyatlı emtialara ihtiyaç var. Yapay zeka konusunda endişeler var" dedi. Türkiye'nin de kendi içinde çok fazla pazar fırsatı barındırıldığına da dikkat çeken Johnson, "Türkiye'de savunma sanayi üretiminin yüzde 80'i çözüm ürünleri ve çok güvenilir sistemler" dedi.

Hazır ol cenge eğer ister isen sulh-ü salâh

Şair ve hekim **Abdülhak Molla**'nın bundan 150 yıl öncesinden adeta bugüne seslenen beytine kulak verelim:

**“Bu mesel ile bulur cümle düvel fevz-ü felâh;
Hazır ol cenge eğer ister isen sulh-ü salâh.”**

Günümüz Türkçesine aktaralım: “Bütün devletler kurtuluş başarısını bu ibretlik sözde bulur; Şayet barış istiyorsan savaşa hazır ol.”

Mustafa Kemal, 1 Mart 1922 günü

Meclis'teki açış konuşmasında bu mısraları boşuna söylememiştir zira Türkiye Kurtuluş Savaşı sürecindedir.

Bugün ülkemiz yeni bir kurtuluş savaşı vermektedir ve barışı sağlamanın yolu da bu savaşta **bizlerin takınacağı tutumdan** geçecektir.

Cumhuriyet'in kurulması ardından **Atatürk**'ün söylediği **“Yurtta sulh cihanda sulh”** sözleri, o zamanın ruhuna uygundu. Şimdi şartlar **1922'deki** gibidir.

Biz yurtta sulh cihanda sulh istiyoruz diye **barışın sağlanamayacağını** gördük. **Boğa, vejetaryene de saldırıyor zira...**

Bugün coğrafyamızda, şartlar, cenge hazır olmanın ötesine taşmış **“tehdidi yerinde bertaraf etmeyi zorunlu kılacak”** zorunluluk oluşmuştur. Yeni güvenlik manifestosu, **bıçak kemiğe dayanana kadar** sabretmemektir artık.

İdlib Çatışmazlık Bölgesi ihtiyacı göstermiştir ki tehdidi **yerinde** yok etmek, bize **saldırımlarını beklemeden müdahale** etmek gerekiyor. Özetle, **sorunlar kapımızı çalmadan** bizim bu sorunların üzerine gitmemiz şart. Nitekim şimdi bunu yapıyoruz.

Dün **İstanbul Sanayi Odası**'nın düzenlediği **Savunma Sanayi Zirvesi**'nde **“daha etkin ve daha yetkin”** bir sektörün nasıl var edilebileceğini tartıştık.

Ordusu savaşta, sektörü telaşa bir yapı ile gidilemeyeceğine kanaat getirdik. Kaldı ki **silahlar bizden daha hızlı akıllanıyorsa, başımız belada demektir.**

Tarih bize, **bölgesel barış gücü rolü** biçmişse hakkını vermek, ancak ve ancak **güçlü ekonomi** yanı sıra çok daha güçlü savunma sektörü ile mümkün olabilir. “Bir musibet bin nasihatten evladır” der atalarımız.

PKK ve devamındaki **7 düvelin şer güçleri** karşısında **milli** ve **yerli** savunma sanayii gücüyle ülkenin bekasını sağlamanın yolu, sektörün bütün aktörlerinin **ortak çalışmasından** ve **orta-uzun vadeli strateji** üreterek, yalnızca bugünün değil, **yarının tehditlerine hazırlıktan** geçer.

Sevgili okur, **silaha karşı olman, sana doğrultulmasına engel değildir. Sorun, namlunun hangi tarafında kaldığıdır.** Üstelik o namlu, **milli ve yerli** olmak zorundadır.

Şeref
ÖĞÜZ

ÖNERİ-YORUM

İSO tarafından düzenlenen zirvede, savunma sanayi sektörü enine boyuna tartışıldı.

Savunmada millileşme KOBİ'lerle gelecek

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Sanayi Savunma Zirvesi, sektörün önde gelen isimlerini bir araya getirdi. Zirvenin açılışında konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin bulunduğu coğrafya nedeniyle savunma sanayinin daha önem kazandığını vurguladı. Savunma sanayinde 15 yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olduğunu anlatan Bahçivan, yapılan yatırımlarla birlikte yerlilik oranının yüzde 65'e ulaştığını kaydetti. Savunma sanayinde yerleştirmenin daha da artırılması gerektiğini aktaran Bahçivan, bu noktada KOBİ'lere büyük görev düştüğünü ifade etti.

PARÇA SIKINTISI YAŞANIYOR

Bahçivan, "Günümüzde ön plana çıkan 'teknolojiyi ortak geliştirme' vizyonunda teknolojiye en az yabancı ortaklar kadar hakim olmak gerekli. Bu da ancak KOBİ'lerimizle ve sivil sanayi kuruluşlarımızla nitelikli iş birliklerinin geliştirildiği bir ekosistemle mümkün" dedi. Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi de TSK'nın envanterindeki araçlarda yedek parça sıkıntısı yaşandığını, ancak bunları yerli üretimle karşılayabileceklerini kaydetti. **Taylan BÜYÜKŞAHİN**

SAVUNMA SANAYİ ‘GELECEĞE HAZIR’

ISO'nun düzenlediği savunma sanayi zirvesine katılan sektör kuruluşları, hem ulusal hem de küresel anlamda sürdürülen faaliyetlerin kendilerini güçlendirdiğini ve kısa süre geliştirilecek sistemlerle geleceğe hazır olacaklarını ifade ettiler

Istanbul Sanayi Odası (ISO), giderek artan millileştirme çalışmalarını ekseninde Türkiye'nin küresel arenadaki gücünü belirleyen kritik sektörlerden olan savunma sanayini düzenlediği zirvede ele aldı. Savunma sanayi kuruluşları yaptıkları hazırlıklar sayesinde Türkiye'nin bu alanda hızlı geliştiğini ve gelecek nesle hazır olduğunu ifade ettiler.

Zirvede Aselsan, Havelsan, Roketsan, TAI - TUSAŞ Türk Havacılık ve Uzay Sanayii, TEI - TUSAŞ Motor Sanayii, MKE, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü, MSB Tersaneler Genel Müdürlüğü, SSM Alt Sistemler Dairesi, SSM Ar-Ge Dairesi ve SSM Sanayileşme Dairesi, sanayicilerle işbirliği fırsatları için ikili görüşmeler gerçekleştirdi.

SAVUNMA SANAYİNİN ÖNEMİ

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, yaptığı konuşmada, "Yan sanayimizin bel kemiği olan KOBİ'lerimiz, üretici, esnek ve dinamik yapısıyla savunma sanayinde yerleşme hedefine ulaşmada önemli katkı sağlayacak" dedi.

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi ise "TSK'nun ihtiyacı olan bazı yedek parçaları Türk sanayicisi rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz" açıklamasında bulundu.

MOTOR GELİŞTİRİLECEK

Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay da kurumunun faaliyetlerini, "1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin ilk çok namlulu roket ve füze fırlatıcı platformlarını geliştirdik. F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunmakta. Boeing firmasının direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Türkiye'nin en önemli havacılık ve sanayi projesi olan TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirme hedefi ile Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduk. Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek" bilgilerini verdi.

Silahlarımızın yüzde 65'i yerli

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye için etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin varlığının elzem olduğuna dikkat çekerek, "Savunma sanayimizde yerlilik oranı, son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıktı" dedi. **5TE**

Silahlarımızın yüzde 65'i yerli

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye için etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin varlığının elzem olduğuna dikkat çekerek, "Savunma sanayimizde yerlilik oranı, son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıktı" dedi

YENİ MESAJ/İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO), giderek artan millileştirme çalışmaları ekseninde Türkiye'nin küresel arenadaki gücünü belirleyen kritik sektörlerden olan savunma sanayini düzenlediği zirvede ele aldı. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın ev sahipliğinde bürokrasi, sanayi ve iş dünyasından çok sayıda ismin katılımıyla düzenlenen Sanayi Savunma Zirvesi, sektörün önde gelen kamu ve özel kuruluşları ile sanayicileri iş birliği olanakları için bir araya getirdi.

Güçlü silahlı kuvvetler şart

Savunma Sanayi Zirvesinin açılışında konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin içinde bulunduğu adeta ateş çemberini andıran coğrafyanın özel şartları göz önüne alındığında etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin varlığının elzem olduğuna dikkat çekti. Türkiye'de modern savunma sanayinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) modernizasyonunda en önemli hususun 'yerli ve milli üretim' olduğunu söyleyen Bahçivan, "On beş yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversiteler

adeta ortak üretim seferberliği ile hassasiyetle çalışıyor. Savunma sanayi ve havacılık sektörü ciromuz 6 milyar dolara, ihracatımız son beş yılda ikiye katlanarak 1.7 milyar dolara, sektördeki AR-GE harcamalarımız da 900 milyon dolara yükseldi. Bu başarı hikayesinde en önemli nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması" dedi.

Türkiye'nin savunma stratejisi

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi de 2017-2020 dönemi için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerini ifade ederek, "Planda modernizasyon projele-

rinde hız, kalite ve maliyet etkinliğinin önemini vurguladık. Bu neden önemli? Çünkü anında ihtiyacımız var. Savaş ihtimali her zaman var ve vakit kaybedecek lüksümüz yok" dedi. Savunma sanayisinde yedek parça üretiminin önemine işaret eden Tüfekçi, "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz" diye konuştu.

İHA pazarı büyüyecek

Zirvede Amerikan Uzay ve Havacılık Endüstrileri Derneği'nde (AIA) Başkan Yardımcısı olarak uzun yıllar görev yapan ve bir dönem ABD Senatosunun Dış İlişkiler Komitesinde Baş Ekono-

mist olarak çalışan Teal Group Yönetici Direktörü Joel L. Johnson da konuşmasında, "Gelecek 10 yılda İHA pazarı daha da büyüyecek. Sadece havada değil karada ve denizde de İHA göreceğiz. En büyük sorun makul bir fiyata İHA bulamamak. Yine yapay zeka konusunda endişeler var. Eğitimleri nasıl olacak? Öldürücü sistemleri kullanırken, karar alma aşamasında ne kadar ileri gidilecek?" dedi. Zirvedeki Savunma Sanayiinde Yerli ve Milli Üretim Arayışları panelinde konuşan Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay ise "1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin ilk çok namlulu roket ve füze fırlatıcı platformlarını geliştirdik. F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunmakta. Boeing firmasının direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Makina Kimya Endüstrisi ile milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Türkiye'nin en önemli havacılık ve sanayi projesi olan TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirme hedefi ile Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduk. Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek" dedi.

Sanayici savunmaya omuz verdi

■ "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir" diyen Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, şöyle devam etti: "Bunlar daha hızlı nasıl hayata geçebilir diye bazı programlar yapıyoruz. Bunun sürdürülebilir olması için büyük oranlarda ve büyük miktarlarda yapılmalı. Bunu yapabilecek firmalarımızı desteklemek için programlarımızı geliştiriyoruz."

Yedek parça için sanayiciye destek

Savunma için ihracat teşviği

▶ Türkiye'nin ürettiği özgün savunma araçları ve silah sistemlerine değinen Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, savunma sanayi şirketlerinin dost ve müttefik ülke ordularına da satış yapması gerektiğini, bu anlamda ihracat teşviği sağladıklarını kaydetti. Tüfekçi, 2017-2020 için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerine değinerek, modernizasyon projelerinde hız, kalite ve maliyetin önemini vurguladıklarını anlattı.

Türk firmaları güçlü

▶ ABD'li savunma sanayi şirketi Teal Group Yönetici Direktörü Joel Johnson, Batı Avrupa ve ABD için Türkiye'nin önemli olduğunu söyledi. Türkiye'de savunma sanayisinde ciddi üretim yapıldığını vurgulayan Johnson, şunları kaydetti: "Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var. Çok güvenlikli sistemler üretiliyor. Bu ürünlerin yüzde 80'i çözüm ürünleri. AB ve Batı Avrupa için önemli bir ülkesiniz. Türkler için bakış açıları çok iyi. Çünkü önemli bir avantaj. Konsolidasyon var. Bunu Türkiye ile birlikte yapabilirler."

“Türkiye'nin savunma sanayisinde dışa bağımlılığını bitirmek için İstanbul Sanayi Odası (İSO) elini taşın altına koydu. İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli işbirliğine hazırız" dedi.

Savunma sanayinde dışa bağımlılığı azaltmak için "Yerli ve Milli" sloganıyla hareket eden hükümete, sanayiciler de destek verdi. Türkiye'ye karşı savunma teknolojilerini her fırsatta koz olarak kullanan ülkelere yerli sanayicilerden tokat gibi cevap geldi. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nin açılışında konuşan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, TSK'nın ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranının artırılabilmesi için etkin ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetiminin iş birliği ekosistemi açısından da büyük önem taşıdığını vurguladı. Bahçivan, "Karşılıklı çabalarımızla savunma sanayimiz için değer yaratmak, sadece biz sanayiciler için değil, ülkemiz ve göz bebeğimiz silahlı kuvvetlerimiz için de büyük bir kazanım olacaktı. Savunma sanayimizin millileştirilmesine

yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli iş birliklerine hazırız" şeklinde konuştu.

YERLİLİK %65'LERDE

Erdal Bahçivan, 15 yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe yerlilik oranının, yüzde 65'lerin üzerine çıktığını, bu gelişmede KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversitelerin katkısı olduğunu vurguladı. Türkiye'nin milli tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, füzesini ve piyade tüfeğini üretmeyi başardığını ifade eden Bahçivan, yüksek irtifa hava ve füze savunma sistemi, uçak motoru ve yerli denizaltı üretimi için de çalışmaların sürdürdüğünü bildirdi.

YENİ YOL HARİTASI

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi ise, teknolojik bağımsızlığın öneminin son dönemde özellikle savunma sanayisinde daha da arttığını vurguladı. Savunma sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını ifade eden Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çağrısında bulunduğunu kaydetti. ■ İSTANBUL

Savunma sanayisi millileşiyor

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Sanayi Savunma Zirvesi, "millileşme ve yerileşme" çalışmalarını ekseninde sektörün önde gelen kamu ve özel kuruluşları ile sanayicileri iş birliği fırsatları için buluştu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Yan sanayimizin bel kemiği olan KOBİ'lerimiz, yaratıcı, esnek ve dinamik yapısıyla savunma sanayinde yerleşme hedefine ulaşmada önemli katkı sağlayacak."

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaları Türk sanayicisi rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz" dedi.

Istanbul Sanayi Odası (İSO), giderek artan millileştirme çalışmalarını ekseninde Türkiye'nin küresel arenadaki gücünü belirleyen kritik sektörlerden olan savunma sanayini düzenlediği zirvede ele aldı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'in ev sahipliğinde bürokrasi, sanayi ve iş dünyasından çok sayıda isim katılımıyla düzenlenen Sanayi Savunma Zirvesi, sektörün önde gelen kamu ve

özel kuruluşları ile sanayicileri iş birliği olanakları için bir araya getirdi.

Zirvede Aselsan, Havelsan, Roketsan, TAI - TUSAŞ Türk Havacılık ve Uzay Sanayii, TEI - TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü, Milli Savunma Bakanlığı Tersaneler Genel Müdürlüğü, SSM Alt Sistemler Dairesi, SSM Ar-Ge Dairesi ve SSM Sanayileşme Dairesi, sanayicilerle iş birliği fırsatları için ikili görüşmeler gerçekleştirdi. Paneller ve konferanslarda yerli ve yabancı sektörün lider isimlerinin görüşlerini paylaştığı zirvede, Savunma Sanayi Müsteşarlığının uygulamaları hakkında bilgiler de verildi.

'GÜÇLÜ SAVUNMA SANAYİ ELZEM'

Savunma Sanayi Zirvesinin açılışında konuşan İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin içinde bulunduğu adeta ateş çemberini andıran coğrafyanın özel şartları göz önüne alındığında etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin varlığının elzem olduğuna dikkat çekti. Türkiye'de modern savunma sanayinin geliştir-

İSO, savunmada millileşme için kamu ile sanayicileri buluşturdu

ilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) modernizasyonunda en önemli hususun "yerli ve milli üretim" olduğunu söyleyen Bahçivan, "On beş yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversiteler adeta ortak üretim seferberliği ile hassasiyetle çalışıyor. Savunma sanayi ve havacılık sektörü ciromuz 6 milyar dolara, ihracatımız son beş yılda ikiye katlanarak 1,7 milyar dolara, sektördeki AR-GE

harcamalarımız da 900 milyon dolara yükseldi. Bu başarı hikayesinde en önemli nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması. Günümüzde ön plana çıkan "Teknolojiyi Ortak Geliştirme" vizyonunda teknolojiye en az yabancı ortaklar kadar hakim olmak gerekli. Bu da ancak KOBİ'lerimizle ve sivil sanayi kuruluşlarımızla nitelikli iş birliklerinin geliştirildiği bir ekosistemle mümkün" dedi.

"Teknolojiyi üreten bir ülke olmalıyız"

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi: "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz"

(AA) - Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz." dedi.

Tüfekçi, **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nin açılışında yaptığı konuşmada, teknolojik bağımsızlığın önemini son dönemde özellikle savunma sanayisinde daha da arttığını vurguladı.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafya ve karşılaştığı zorluklara değinen Tüfekçi, ülkenin, yerli ve milli savunma araçlarına her zamankinden daha fazla ihtiyacı olduğunu aktardı.

Savunma sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını ifade eden Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çağrısında bulduklarını anımsattı.

Türkiye'nin son dönemde ürettiği özgün araçlar ve silah sistemlerine değinen Tüfekçi, şöyle devam etti:

"Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz."

"Teknolojiyi üreten bir ülke haline geçilmesi gerekir"

Celal Sami Tüfekçi, teknolojiyi transfer eden bir ülke konumundan teknolojiyi üreten bir ülke haline geçilmesi gerektiğini, birçok yabancı sanayi ürününün lisansla üretilebildiğini ancak savunma alanında bunun mümkün olmadığını vurguladı.

Tüfekçi, 2017-2020 dönemi için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerini ifade ederek, "Modernizasyon projelerinde hız, kalite ve maliyet etkinliğinin önemini vurguladık. Bu neden önemli? Çünkü anında ihtiyacımız var. Savaş ihtimali her zaman var ve vakit kaybedecek lüksümüz yok." şeklinde konuştu.

Savunma sanayisinde son yıllarda yaşanan gelişmelerin zor süreçlere rağmen çok iyi olduğunu vurgulayan Tüfekçi, savunma sanayisinde cironun yüzde 20 arttırıldığını, ihracatın yükseldi-

ğini bildirdi.

Savunma sanayisinde verilen teşvikleri ve bu alanda yapılan reformları anlatan Tüfekçi, savunma sanayi şirketlerinin dost ve müttefik ülkelerin ordularına da satış yapması gerektiğini, bu anlamda ihracat teşviki sağladıklarını kaydetti. Tüfekçi, teknoloji geliştirmeden özellikle savunma sanayisinde bağımsız bir ülke olabilmeyi imkanı bulunmadığını vurguladı.

Yedek parça üretiminin önemine işaret eden Tüfekçi, sözlerini şöyle tamamladı:

"TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz. Şu anda malum ülkelerle son zamanda basına çıkan, bir şekilde gelişmemizi istemeyen ülkeler... Oralandan aldığımız, bağımlı olduğumuz alt sistemler veya yedek parçalar var. Bunları yapabiliriz. Bunlar daha hızlı nasıl hayata geçebilir diye bazı programlar yapıyoruz. Bunun sürdürülebilir olması için büyük oranlarda ve büyük miktarlarda yapılmalı. Bunu yapabilecek firmalarımızı desteklemek için programlarımızı geliştiriyoruz."

"Etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetler Türkiye için elzem"

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da savunma sanayisinin önemini dünyanın hemen hemen her bölgesinde yaşanan jeopolitik gerilimler ve güvenlik kaygılarının hızla arttığı mevcut dönemde daha da arttığını, etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin Türkiye için elzem olduğunu vurguladı.

Türkiye'de modern savunma sanayisinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonu için çıkılan yolda son dönemde önemli mesafeler katedildiğini belirten Bahçivan, "Bu noktada ülkemiz için en önemli husus, savunma sanayimizde 'yerli ve milli üretim' hedefidir. Özellikle son yıllarda gerçekleştirilen atılımlar ile birlikte ülkemize teknolojik üstünlük kazandıracak projelerin birer birer hayata geçmesi bizim için büyük bir gururdur." ifadelerini kullandı.

Bahçivan, 15 yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe yerlilik oranının, yüzde 65'lerin üzerine çıktığını, bu gelişimde KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversitelerin katkısı olduğunu vurguladı.

Bahçivan, "Savunma sanayi ve havacılık sektörümüzün cirosunun 6 milyar dolara, ihracatımızın son 5 yılda ikiye katlanarak 1,7 milyar dolara, sektördeki Ar-Ge harcamalarımızın da 900 milyon dolara yükseldiğini büyük bir memnuniyetle görüyoruz." dedi.

Türkiye'nin milli tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, füzelerini ve piyade tüfeğini üretmeyi başardığını ifade eden Bahçivan, yüksek irtifa hava ve füze savunma sistemi, uçak motoru ve yerli denizaltı üretimi için de çalışmaların sürdüğünü bildirdi.

Bahçivan, Türkiye'nin 2020'li yıllarda seri üretim aşamasına getirmeyi planladığı jet eğitim uçağı ve muharip uçak tasarımı ve üretim projesi

Celal Sami TÜFEKÇİ

haberlerini gururla takip ettiklerini vurguladı.

"Savunma sanayi diğer sektörler üzerinde de bir çarpan etkisine sahip"

Erdal Bahçivan, savunma sanayisine geniş bir açıyla bakılması gerektiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Savunma sanayisini yalnızca silah, mühimmat ve askeri araç üretimi olarak düşünmememiz gerekir. Bu sektörü, savunma ile ilgili ihtiyaçların karşılanması için yürütülen ticari faaliyetler, savunma sistemlerine yönelik Ar-Ge faaliyetleri, inşaat faaliyetleri, gıda, giyim, sağlık, lojistik gibi çok daha geniş alanı kapsayan bir ekosistem olarak düşünmemiz gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, belki de en önemlisi savunma sanayi diğer sektörler üzerinde de bir çarpan etkisine sahiptir. Bu sektörün hem yarattığı üretim talebi hem de teknolojik geri beslemeler yoluyla makine, kimya, tekstil, otomotiv, bilişim teknolojileri, inşaat, gemi endüstrisi gibi birçok sanayi alt sektörüne de önemli katkıları olmaktadır."

Bahçivan, TSK'nın ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranının artırılabilmesi için etkin ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetiminin iş birliği ekosistemi açısından da büyük önem taşıdığını vurguladı.

ISO olarak, üyeleri olan nitelikli sanayi firmaları aracılığıyla İstanbul'un önemli bir savunma sanayi üretim merkezi olması için çalışmalarını sürdürdüklerini ifade eden Bahçivan, şunları kaydetti:

"Bu bağlamda yerli üretimi ve yerli mali alımını teşvik, odamızın öncelikli konuları arasındadır. Daha önce bir dizi etkinliğimizde kamu ile tedarıkları buluşturarak muhtelif iş birliklerinin önünü açtık. Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli iş birliklerine hazır olduğumuzu burada özellikle ifade etmek istiyorum. Karşılıklı çabalarımızla savunma sanayimiz için değer yaratmak, sadece biz sanayiciler için değil, ülkemiz ve göz bebeğimiz silahlı kuvvetlerimiz için de büyük bir kazanım olacaktır."

Savunma Sanayi Zirvesi

İSTANBUL (AA) - Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sis-

temlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. >>5'de

Savunma Sanayi Zirvesi

✓ Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi: "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz"

✓ "Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alan-

İSTANBUL (AA) - Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz." dedi.

Tüfekçi, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nin açılışında yaptığı konuşmada, teknolojik bağımsızlığın öneminin son dönemde özellikle savunma sanayisinde daha da arttığını vurguladı.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafya ve karşılaştığı zorluklara değinen Tüfekçi, ülkenin, yerli ve milli savunma araçlarına her zamankinden daha fazla ihtiyacı olduğunu aktardı.

Savunma sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını ifade eden Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çarçısında bulduklarını anımsattı.

Türkiye'nin son dönemde ürettiği özgün araçlar ve silah sistemlerine değinen Tüfekçi, şöyle devam etti:

"Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz."

"Teknolojiyi üreten bir ülke haline geçilmesi gerekir" Celal Sami Tüfekçi, teknolojiyi transfer eden bir ülke konumundan teknolojiyi üreten bir ülke haline geçilmesi gerektiğini, birçok yabancı sanayi ürününün lisansla üretilebildiğini ancak savunma alanında bunun mümkün olmadığını vurguladı.

Tüfekçi, 2017-2020 dönemi için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerini ifade ederek, "Modernizasyon projelerinde hız, kalite ve maliyet etkinliğinin önemini vurguladık. Bu neden önemli? Çünkü anında ihtiyacımız var. Savaş ihtimali her zaman var ve vakit kaybedecek lüksümüz yok." şeklinde konuştu.

Savunma sanayisinde son yıllarda yaşanan gelişmelerin zor süreçlere rağmen çok iyi olduğunu vurgulayan Tüfekçi, savunma sanayisinde cironun

yüzde 20 arttırıldığını, ihracatın yükseldiğini bildirdi.

Savunma sanayisinde verilen teşvikleri ve bu alanda yapılan reformları anlatan Tüfekçi, savunma sanayi şirketlerinin dost ve müttefik ülkelerin ordularına da satış yapması gerektiğini, bu anlamda ihracat teşviki sağladıklarını kaydetti. Tüfekçi, teknoloji geliştirmeden özellikle savunma sanayisinde bağımsız bir ülke olabilmenin imkanı bulunmadığını vurguladı.

Yedek parça üretiminin önemine işaret eden Tüfekçi, sözlerini şöyle tamamladı:

"TSK'nin ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz. Şu anda malum ülkelerle son zamanda basına çıkan, bir şekilde gelişmemizi istemeyen ülkeler... Oralardan aldığımız, bağımlı olduğumuz alt sistemler veya yedek parçalar var. Bunları yapabiliriz. Bunlar daha hızlı nasıl hayata geçebilir diye bazı programlar yapıyoruz. Bunun sürdürülebilir olması için büyük oranlarda ve büyük miktarlarda yapılmalı. Bunu yapabilecek firmalarımızı desteklemek için programlarımızı geliştireyoruz."

"Etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetler Türkiye için elzem"

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da savunma sanayisinin öneminin dünyanın hemen hemen her bölgesinde yaşanan jeopolitik gerilimler ve güvenlik kaygılarının hızla arttığı mevcut dönemde daha da arttığını, etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin Türkiye için elzem olduğunu vurguladı.

Türkiye'de modern savunma sanayisinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonu için çıkılan yolda son dönemde önemli mesafeler katıldığını belirten Bahçivan, "Bu noktada ülkemiz için en önemli husus, savunma sanayimizde 'yerli ve milli üretim' hedefidir. Özellikle son yıllarda gerçekleştirilen atılımlar ile birlikte ülkemize teknolojik üstünlük kazandıracak projelerin birer birer hayata geçmiş olması bizleri gururlandırıyor." ifadelerini kullandı.

Bahçivan, 15 yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe yerlilik oranının, yüzde 65'lerin üzerine çıktığını, bu gelişmede KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversitelerin katkısı olduğunu vurguladı.

Bahçivan, "Savunma sanayi ve havacılık sektörümüzün cirosunun 6 milyar dolara, ihracatımızın son 5 yılda ikiye katlanarak 1,7 milyar dolara, sektördeki Ar-Ge harcamalarımızın da 900 milyon dolara

ları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz"

✓ ISO Yönetim Kurulu Bahçivan: "Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli iş birliklerine hazırız"

yükseldiğini büyük bir memnuniyetle görüyoruz." dedi.

Türkiye'nin milli tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, füzesini ve piyade tüfeğini üretmeyi başardığını ifade eden Bahçivan, yüksek irtifa hava ve füze savunma sistemi, uçak motoru ve yerli denizaltı üretilmesi için de çalışmalarını sürdürdüğünü bildirdi.

Bahçivan, Türkiye'nin 2020'li yıllarda seri üretim aşamasına getirmeyi planladığı jet eğitim uçağı ve muharip uçak tasarımı ve üretim projesi haberlerini gururla takip ettiklerini vurguladı.

"Savunma sanayi diğer sektörler üzerinde de bir çarpan etkisine sahip"

Erdal Bahçivan, savunma sanayisine geniş bir açıyla bakılması gerektiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Savunma sanayisini yalnızca silah, mühimmat ve askeri araç üretimi olarak düşünmememiz gerekir. Bu sektörü, savunma ile ilgili ihtiyaçların karşılanması için yürütülen ticari faaliyetler, savunma sistemlerine yönelik Ar-Ge faaliyetleri, inşaat faaliyetleri, gıda, giyim, sağlık, lojistik gibi çok daha geniş alanı kapsayan bir ekosistem olarak düşünmemiz gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, belki de en önemlisi savunma sanayi diğer sektörler üzerinde de bir çarpan etkisine sahiptir. Bu sektörün hem yarattığı üretim talebi hem de teknolojik geri beslemeler yoluyla makine, kimya, tekstil, otomotiv, bilişim teknolojileri, inşaat, gemi endüstrisi gibi birçok sanayi alt sektörüne de önemli katkıları olmaktadır."

Bahçivan, TSK'nin ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranının artırılabilmesi için etkin ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetiminin iş birliği ekosistemi açısından da büyük önem taşıdığını vurguladı.

İSO olarak, üyeleri olan nitelikli sanayi firmaları aracılığıyla İstanbul'un önemli bir savunma sanayi üretim merkezi olması için çalışmalarını sürdürdüklerini ifade eden Bahçivan, şunları kaydetti:

"Bu bağlamda yerli üretimi ve yerli malı alımını teşvik, odamızın öncelikli konuları arasındadır. Daha önce bir dizi etkinliğimizde kamu ile tedarikçileri buluşturarak muhtelif iş birliklerinin önünü açtık. Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli iş birliklerine hazır olduğumuzu burada özellikle ifade etmek istiyorum. Karşılıklı çabalarımızla savunma sanayimiz için değer yaratmak, sadece biz sanayiciler için değil, ülkemiz ve göz bebeğimiz silahlı kuvvetlerimiz için de büyük bir kazanım olacaktır."